

"צוה אש"י"

"כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"

גיליון-141

פרשת – "ניצבים-וילך"

אוצר הפרשת

ת"א	הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
18:42	19:32	20:20	

לחזור בתשובה.....

שבת זו היא השבת האחרונה של השנה ופרשה זו נקראת תמיד לפני יום הדין הגדול והנורא, כדי להזכיר לנו שבעוד ימים מועטים ה' יתברך מעמיד במשפט כל באי עולם, וגוזר מי לחיים ומי להפך חס ושלום, ועל כן מזהירה אותנו התורה לשוב אל ה' ולשמוע בקולו, וכל זמן שהיכולת בידינו, **וכתב המאירי** שכל מי שלא עושה תשובה בראש השנה אין לו חלק באלוקי ישראל, היות שלא ניצל ימים קדושים אלו כדי לשוב אל ה'.

וכתב הרמב"ן על הפסוק "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו" שפסוק זה נאמר על חזרה בתשובה שהיא קרובה אל האדם ובכל עת יכול אדם לחזור בתשובה אך נשאלת השאלה אם אכן לחזור בתשובה זה כל כך פשוט וקל מדוע אנשים רבים אינם חוזרים בתשובה, **אפשר לבאר זאת על פי משל לילד** קטן שמשחק עם כדור בראש גג גבוה שאין לו מעקה, ואותו הילד מכדרר את הכדור ומקפץ מפינה לפינה בשמחה ובהתלהבות, אך אינו מרגיש בגודל הסכנה שמרחפת עליו בכל רגע ורגע, רק אותם אנשים שרואים זאת מהצד מרגישים את הסכנה המרחפת על אותו ילד, **ולפי זה מובן מדוע אנו רואים אנשים שלווים ושמחים,** מפני שאינם יודעים באיזו סכנה הם נמצאים, ולכן הם ממשיכים לשמוח ולהיות אדישים ללא שום פחד מיום הדין, ורק אותם צדיקים שעומדים מנגד יודעים עד כמה מחויבים לחזור בתשובה והם אלו שבאמת פוחדים מיום הדין.

מסופר על רבי ישראל מסלנט שבחודש אלול היה נראה חיזור כסיד ומפחד ומבוהל, שאלוהו תלמידיו, **וכי אלול ככה נורא?** אמר הרב, דוד המלך לא פחד מהארי ומהדוב "גם הארי גם הדוב הכה עבדך" **ובכל זאת אמר בתהלים** "סמר מפחדך בשרי וממשפטיך יראתי", ימי המשפט הממששים ובאים מפחידים יותר מהאריה ומהדוב, ואנשים שלא מרגישים את הפחד מיום הדין קשה לחזור בתשובה, כיון שאינם יודעים מה מחכה להם על כך שעברו על רצון ה' יתברך.

ועל כן צריכים ללמוד מוסר כדי שיתפתחו לבם ועיניהם להבין ולראות מה נורא ואיום מצבו של המפר דברי הבורא יתברך, ועל ידי שיכנס בליבנו פחד מיום הדין יהיה לנו קל יותר לחזור בתשובה, ודע שהדין תלוי בתפילה ובפרט בבית הכנסת שהוא מקום מיוחד להתפלל, ומסוגל בית הכנסת לטהר מחשבות לב האדם, ועל כך צריך האדם להתבודד בבית הכנסת, וירבה בתפילות בכל ליבו לפני השם יתברך, ויבכה בדמעות ויתאנח בשכרון לב בזכרו את חטאיו, ואם שב בתשובה שלימה ימחו פשעיו, ויזכה לישועה, ועל זה אנו מתפללים בכל יום "והחזירנו בתשובה שלימה לפניך".....

שו"ת "מוה אש"י"

הרב יוסף חיים עדני שליט"א רב ומו"צ בית הוראה "יביע אומר"

"דין הלכתי"

האם המצווה בתקיעה או בשמיעה?

יש לזון במה שהשומעים יוצאים ידי חובת התקיעות, אם המצווה היא בתקיעה וכל אחד צריך לתקוע, אלא שהצבור יוצאים ידי חובה מדין שומע כעונה, או שלא שייך לומר שומע כעונה אלא במצווה שבדבור, ולא בתקיעה, וכאן המצווה היא בשמיעה עצמה ולא בתקיעה. ויש להוכיח מלשון הברכה, אשר קדשנו במצוותיו וצונו "לשמע" קול שופר, **וכמבואר בשולחן ערוך** (סימן תקפה סעיף ב), ואם כן מוכח שהמצווה בשמיעה. **אלא שהר"ה** (ראש השנה דף י"ע"ב מדפי הרי"ף) כתב, שבזמן התלמוד לא היו מברכים על התקיעות. ואם כן לכאורה אין הוכחה כל כך מנוסח הברכה. **אולם הרמב"ן** (שם) חלק עליו, וכתב שגם בזמן התלמוד בירכו על השופר. **והרא"ש** (פ"ד דראש השנה ס"ו י') הביא בשם הראב"ה, שכן כתוב בירושלמי, שמברך לשמוע קול שופר.

וכן נראה מדברי הרמב"ם (פ"א מהלכות שופר ה"א) שהמצווה בשמיעה ולא בתקיעה. **וכן כתב עוד הרמב"ם בפירוש בשו"ת פאר הדור** (סימן נא), שאילו התוקע בעצמו סתם את אזניו ולא שמע את התקיעות, לא יצא ידי חובה. **וכן כתב הרמב"ן** (פסחים ז.) בשם רב האי גאון, שנוסח הברכה "לשמע" קול שופר.

ולעומתם דעת רב יהודאי גאון (הובא במחזור ויטרי עמ' שפח) **והסמ"ג** (ריש הל' שופר) שהמצווה לתקוע בשופר, ולשיטתם מברכים אשר קדשנו במצוותיו וצונו "לתקוע" בשופר, או על "תקיעת" שופר. וכן גירסת רבינו חננאל. ויש אומרים שכן סובר גם רבינו תם. ולפי זה מה שהשומעים יוצאים ידי חובה, זהו מדין שומע כעונה. **אבל הלכה כדעת רוב הראשונים שעיקר המצווה בשמיעה. וכן המנהג שמברכים "לשמע" קול שופר.** (מאת מרן הראש"ל צ"ח הרב יצחק יוסף שליט"א)

שו"ת – מהלכות "ראש השנה"

האם מותר לבכות בראש השנה?

בחזון עובדיה (ימים נוראים עמ' פט' בהערה) כתב לעשות פשרה, וז"ל, וברור הדבר מאוד שרבינו האר"י היה עמוד העולם בקבלה אלהית, שר בית הזהר, וכל רז לא אניס ליה, והיה נאה דורש ונאה מקיים, ומרוב דבקותו בה' יתברך ובכוונות קדושות בימים נוראים, היה מתעורר בבכייה רבה, והרי זה דומה למעשה של ר"ע, והוא הדין לכל אדם שבכייה נופלת עליו מאליו בימים הנוראים, על ידי התפילות הקדושות שמעוררות רשפי אש שלהבת יח, בבחינת עד שתהא השלהבת עולה מאליה, וכן מדויק הלשון **בשער הכוונות שבכייה נופלת עליו, אבל להביא עצמו לידי בכייה על ידי קול בכי וכדומה אין להתיר, וכפי שכתוב הטעם בנחמיה.**

האם אפשר לאכול אגוז בראש השנה?

כתב הרמ"א (סימן תקפג) לא לאכול אגוזים בראש השנה, שאגוז בגימטרייה "חטא", ועוד שהן מרבים כיחה וניעה, ומבטלים את התפילה.

והמהרש"ם מברזן אומר, משום שמזיקים שריים על ענף עץ האגוז, ולכן אין לאוכלו בראש השנה, **וכתב רבינו חיים פלאג'י,** שהרי האגוז שורה עליו שר השכחה, וראש השנה נקרא יום זיכרון, לכן אין זה לסימן טוב לאוכלו.

באר יצחק

הגאון הגדול הרב יצחק לוי שליט"א רב העיר נשר

האם מותר לעשות "על האש" ביום ראש השנה לכבוד החג?

ראש השנה נקרא יום טוב, ומצוה עלינו לשמוח בימים טובים, וכן ראש השנה נקרא חג, שנאמר עליו "תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו", והלא נאמר "ושמחת בחגיך", ולכן מצוה לאכול ולשתות ולשמוח ביום ראש השנה, ומצוה באכילת בשר שמן, ובשתיית משקים מתוקים, כמו בשאר ימים טובים, וכפי שאמרו עזרא ונחמיה לעם ישראל ביום ראש השנה "לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים... כי חדות ה' היא מעוזם" אלא שלמרות שמצוה לאכול ולשתות ביום ראש השנה, לא יאכל כל שבעו, כדי שלא יגיע לקלות ראש, ותהיה יראת ה' על פניו, ואין ראוי לאכול ולשתות יותר מדאי, אלא לפחות מן השיעור הרגיל, ויקיים בעצמו "טועמיה חיים זכו", וישב באימה וברעדה, ולא יסיח דעתו מן הדין וחשבון, ועל כיו"ב נאמר "וגילו ברעדה", במקום גילה שם תהא רעדה,

אשר על כך, אף על פי שאין איסור מהדין לעשות "על האש" בראש השנה, מכל מקום נראה שנכון להימנע מלעשות "על האש" ביום ראש השנה, כיון שבדרך כלל הדבר נמשך זמן רב, ונעשה מתוך קלות ראש, ועלול לשכוח מכך שהוא נידון באותו היום על כל מעשיו, וכן נהגו כמה מחכמי ישראל שלא להביא ביום ראש השנה את כל המאכלים החביבים עליהם, כדי לזכור שהוא יום הדין.

ילקוט יוסף

מרת הראשל"צ פוסק הדור הגאון הגדול הרב יצחק יוסף שליט"א

הנהגות ליום ראש שנה

אחר התפלה יסעד לבו וילך לבית הכנסת ללמוד כפי כוחו, ויש מסיימים ב' פעמים תהלים ואדרא רבה וזוטא בשני ימי ראש השנה, ולא יאבד היום הקדוש והנורא בשיחה בטלה וכדומה.

והיושב בטל ואינו עוסק בתורה כישן דמי, ומי שאינו מבין בתלמוד, ילמוד בספר תהלים, וטוב מעט בכוונה מהרבות שלא בכוונה, ותלמידי חכמים השוקדים על לימודם בגופי הלכות יומם ולילה, ורוצים לפטור עצמם ממה שנהגו לקרוא תהלים ביום ראש השנה, אחר התפלה והסעודה, רשאים להמשיך בלימודם, שרק ביום הכפורים חייבים להשתתף באמירת כל הסליחות והתחנונים, מה שאין כן באמירת התהלים בימי ראש השנה. (ילקוט) מועדים עמ' לג. יחזה דעת ח"ג סי' מד בהערה. חזו"ע ימים נוראים).

אוכלים ושותים ושמחים ביום טוב של ראש השנה, ויש נוהגים לאכול כל אותם פירות שהובאו על השולחן לביל ראש השנה לסימן טוב. ואין מתענים בראש השנה, ולא בשבת שובה, ומכל מקום לא ירכו באכילה ושתיה יותר מדאי, למען לא יקלו ראשם ותהיה יראת ה' על פניהם, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות ל:) וגילו ברעדה, במקום גילה שם תהא רעדה.

הלכה ומוסר

מרת רבינו הרה"ג הרב יפת טייירי שליט"א גדול רבני תימן

האם מברכים את ראש חודש תשרי?

ישנם כמה טעמים למה לא מברכין/מכריזים את ראש חודש תשרי:

טעם א'- נוהגים שאין מברכים את חודש תשרי, שהרי זה ראש השנה וכולם יודעים מתי יחול, או, מתוך אמונה כי כך העשן לא ידע את מועד יום הדין (ראש השנה), ולא יוכל לקטרג על עם ישראל.

טעם ב'- כתב הלבוש (בסימן תכא' סעיף א') וז"ל, משום דכתיב (תהלים פ"א, ד'), "בכסה ליום חגנו" דמייירי בראש השנה, כלומר שיהא אותו החג מכוסה ולא יפרסמיהו.

טעם ג'- מובא בשם הבעל שם טוב זצוק"ל, שהחודש השביעי תשרי, שהוא החודש הראשון לחודשי השנה, הקב"ה בעצמו מברכו (בשבת מברכים בשבת האחרון של חודש אלול), ובכך זה ישראל מברכים את כל הי"א החדשים בשנה. (ועיין עוד במגן אברהם סימן תי"ז סק"א- שער הציון סימן תי"ז ס"ב- וכן המשנה ברורה סימן תי"ז ס"ק א').

למה לא אומרים הלל בראש השנה?

הגמרא במסכת ערכין (דף י' עמ' ב') אומרת, שאין אומרים הלל בראש השנה, (אף על פי שהוא גם ראש חודש) וכן ביום הכיפורים, הואיל והם ימי דיין.

אדם הקורא תהלים, יכול לומר את ההלל שנקרא בתוכו.

פזות מבית הוראה יבית אומר

הרה"ג אהרן בוטבול שליט"א ראש בית הוראה "יביע אומר"

האם אשה יכולה לברך 'הגומל' בטלפון?

לא. חובה שהיה במקום הברכה 10 גברים.

מה היא ברכת אתרוג המצופה שוקולד?

יברך 'העץ', שהרי גם שוקולד מעיקר הדין היה צריך לברך עליו 'העץ', שרובו קקאו.

מה מברכים על מיץ שזיפים?

מיץ שזיפים ברכתו של הכל, שנקרא 'זיעת הפר', כל המיצים נקראים 'זיעה' חוץ מתירוש ויצהר.

האם יש מחילה לילדים המבדים ופוגעים בהוריהם בפומבי?

ודאי יש מחילה. 'אב שמחל על כבודו - כבודו מחול'.

אמנם ההורים הם רחומים וחנונים והם מוחלים לילדיהם. ידוע שאב מוחל לכן וכן אינו מוחל לאביו. המחילה היא בתנאי שיתבקשו מחילה מהאב ויקבלו על עצמם לעתיד שלא לנהוג כן.

מילתא דבדיחותא

שמוליק החליט לנסוע למקום כלשהו בדרכו עוצר אותו שוטר ושאל אותו למה אתה נוסע בלי חגורה שמוליק: כי לא נופלות לי המכנסיים...

מה עושה עכבר שרוצה לבקש סליחה? מחפש מחילה.....

- אמא מרוקאית הולכת לאספת הורים של בנה. המורה: הבן שלך בעגנים כל היום... אמא: כפרה עליו תמיד ידעתי שיהיה טייס.....

להצלחה וברכה בכל העניינים פרנסה בשפע אמן אליונות דניאל אפרה ארי אים אלעד וכן להצלחה בכל העניינים אופק בן דניאל הדר בת מיטל

העלון מוקדש להצלחת הברכה יאכל בן גרציה רותית בת רומיה ליווה רחמן בקריב ממש לניב בן רותית וכן להצלחה וברכה בכל העניינים שובל בן רותית אודליה חדור בת חיליה אריאל מאיר בן אודליה חדור

רב מורשה ומוסר מהרבנות הראשית לישראל

לעריכת חופה וקידושין הרב יוסף חיים עדני שליט"א

להזמנות בטלפון- 0504162455

מענה הלכתי בד' חלקי שולחן ערוך מבית ההוראה העולמי!

"יביע אומר"

בטלפון - 02-5875871
בפלאפון - 050-4162455

שעל ידי ראש בית ההוראה מורינו ורבינו הגאון הגדול ר' אהרן בוטבול שליט"א

להצלחה וברכה בכל העניינים

ופרנסה בשפע אמן

הרצל בן מזל

אורלי בת טוני

ליווה רחמן

אפרים בן אורלי והצלחה בכל מעשי ידיו אמן!

וכן להצלחה וברכה לכל הילדים הנכדים